

มิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้

ธรรมจักรและกวางหมอบ อายุราวพุทธศตวรรษที่ 12-13

พบที่วัดเสน่หา (ร้าง) จ.นครปฐม ทำจากหินปูน

ขนาด สูง 105 ซม.

ปัจจุบันจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร กทม.

ธรรมจักรและกวางหมอบเป็นรูปเคารพในพุทธศาสนา
เชิงสัญลักษณ์แทนปางปฐมเทศนา ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
หรือสวนกวาง ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง
ธรรมเทศนาเป็นครั้งแรก รูปธรรมจักรมีลักษณะคล้ายล้อเกวียน
นิยมสลักเป็นรูปลอยตัวมีเดือยสำหรับเสียบเข้ากับฐานศิลา
และตั้งบนหัวเสา

ธรรมจักรชั้นนี้มีจารึกอักษรปัลลวะ ภาษาบาลีบนซี่ก้ำ
และดุมล้อ ข้อความว่า “การหมุนวงล้อแห่งธรรมในการแสดง
ปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า” มีการค้นพบธรรมจักรหลายชิ้น
ในรัฐทวารวดีแถบภาคกลาง โดยเฉพาะบริเวณเมืองนครปฐม
โบราณ แสดงถึงความเลื่อมใสในพุทธศาสนาของชาวทวารวดี